

Interjú Dr. Szűcs Ferencsel

„És higgyék el, hogyha egy hitvallásismeret vizsga jól sikerül, vagy ha jó lelkészek lesznek, és nem tudjuk elrontani magukat ez alatt az 5 év alatt, pedig mindent megteszünk érte, de ennek ellenére jó lelkészek lesznek, higgyék el, a mennyei seregek is megélnékülnek.”

(Dr. Szűcs Ferenc, 2013.02.15. Hitvallásismeret óra)

A jelenlegi teológusok közül mindannyian, sőt, legtöbb tanárunk is megfordult az előadásain. Bátran kimerem jelenteni, hogy tanítványainak nem csak ismereteit gyarapítja, hanem gondolkodásmódjukra is hatást gyakorol. A fenti idézetből is kitűnik, hogy lelkesíti és bátorítja a rábízottakat. Dr. Szűcs Ferenc professzor urat kérdeztem tanári pályájáról.

Az általam ismert műveiből mindig feltűnt, hogy Ön nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a rendszeres teológia valóban a bibliai teológiára épüljön. Erre az interjúra készülve értettem meg ezt az elköteleződést, amikor olvastam, hogy teológiai éve alatt az Újszövetségi tanszékhez Czeglédy István professzor úrhoz írta dolgozatait. Tehát akkoriban leginkább még nem a rendszeres teológia érdekelte. Minek volt köszönhető a váltás?

Az, hogy kezdetben a bibliai és nem a rendszeres teológia keltette fel az érdeklődésem, egyrészt annak köszönhető, hogy Czeglédy professzor úrhoz elég mély szálak fűztek. Nagyon megnyerő tanárunk volt és mondhatni – teológiai éveim alatt – a legnagyobb hatást ő gyakorolta rám. Másrészt abban az időben a pesti teológián a rendszeres teológiát meglehetősen mostoha körülmények jellemezték.

Tehát akkoriban a bibliai tudományokon belül a bibliai teológia, mint összefoglaló és rendszerező tudomány érdekelt leginkább. A záróvizsgadolgozataimat is ennek megfelelően Czeglédy professzor úrhoz írtam, az utolsót, az ún. papi dolgozatomat már Párkozdy professzor úrhoz, aki az az évben elhunyt Czeglédy István helyére érkezett. Kapcsolatom vele e dolgozat okán kezdődött. Emlékszem, félelemmel indultam el hozzá – mivel Ő egy igazán híres debreceni professzor volt - azzal a kéréssel, hogy vállalja a témám vezetését. Később este kopogtattam az ajtaján, és azt kérdezte tőlem, hogy hoztam-e magammal hátizsákot vagy táskákat. Nem hoztam – válaszoltam – mert nyilván nem ezért jöttem. Akkor ideadott nekem két nagy bőröndöt megpakolva német nyelvű könyvekkel, hogy ezek segítségével írjam a dolgozatomat. Ehhez hozzátartozik, hogy családommal két kilométerre laktunk a vasútállomástól. Így megismertem a teológia nehézségeit, ahogy éjfélkor cipeltem a súlyos bőröndöket hazafelé.

Hozzáteszem, hogy mindig komolyan vettem a Schleiermacher-fa felépítését, amelynek gyökérzetét a bibliai tudományok alkotják, tehát azok nélkül nincs jó rendszeres, illetve gyakorlati teológia.

Ön 1980-tól Teológiánkon előadó, valamint '86-tól a Rendszeres teológiai tanszéken tanszékvezető. Kik és milyen körülmények ösztönözték a tanári pályára?

Mindig érdekelt a teológia tudománya, ezért lelkipásztorként is igyekeztem magam képezni.

Az 1968-ban bevezetett új gazdasági mechanizmus egyik következménye volt, hogy ápolni kellett külföldi egyetemekkel a kapcsolatokat. Mi hagyományosan a német, angol és skót egyetemekkel álltunk kapcsolatban, így nyílt lehetőségem egy skóciai ösztöndíjra.

A kint töltött idő alatt is bibliai teológiával szerettem volna foglalkozni. Ott azonban kiderült, hogy az a professzor, akihez Pákozdy László küldött, időközben elment Edinburgh-ból és egy egészen más szellemiségű újszövetséges jött a helyébe. Ugyanakkor megismerkedtem Thomas F. Torrance professzorral, aki később Gaál Botondnak is mentora és barátja lett. Torrance óráit és szemináriumait kezdtem el látogatni, és ekkor döböntem rá, hogy valójában engem is a rendszeres teológia érdekel. Tulajdonképpen - az előző kérdéshez visszatérve - ez a váltás igazi oka. A Teológiára először, mint spirituális kerültem, később - Pákozdy László hirtelen megbetegedése miatt - engem bíztak meg a vallástörténet és a bibliai teológia előadások megtartásával. Akkor kezdtem el ijedtemben Gerhard von Rad: Az Ószövetség teológiája, illetve Oscar Cullmann Salvation in history c. művét óráról-órára fordítani. Így debütáltam, és úgy gondolom, hogy a rendszeres teológiához ez egy igencsak fontos alapvetés.

Családja hogy ösztönözte Önt ebben a hivatásban?

Támogattak engem, de különösebb ösztönzést nem kaptam, mivel nem is volt rá szükség. Mindig szenvedélyesen végeztem a feladatom, lelkesen olvastam és folyamatosan képeztem magam. Nem szorultam különösebb biztatásra, hiszen ha nem lettem volna teológiai tanár, akkor is foglalkoztam volna teológiával.

Előadásain is megmutatkozott, hogy Önnek fontos a tanár-diák kapcsolat személyes oldala. Ez feltűnt akkor is, amikor Czeglédy professzor úrról nyilatkozott: Szerettem őt és ő is szeretett engem, ő volt a legszabadabb ember a professzorok között. Ön hogy törekszik diákjaival egy ilyen személyes kapcsolat kialakítására?

Visszatekintve, ezen a téren egyáltalán nem vagyok magammal megelégedve. Véleményem szerint jobban kellett volna erre törekednem, valóban szerettem volna, ha inspiráló kapcsolatok alakulnak ki a diákok és köztem. Különösen a kezdeti időkben, amíg spirituálisként voltam jelen a Teológia életében, nagyon jó, a mai napig tartó viszony jött létre az akkori hallgatókkal. Mindig volt egy olyan – főképp a rendszeres teológia iránt érdeklődő – csapat, akikkel jól megértettük egymást. Továbbá igyekeztem másokra is odafigyelni. Érdekel, hogy kinek mihez adatott tehetség, mivel gazdagítja az egyházat. Hála Istennek erre többször volt rálátásom. Amennyiben valakiben valamilyen képességet véltem felfedezni, legyen az akár igehirdetői, akár lelkipozói vagy egyéb vonatkozású, azt igyekeztem támogatni.

Az interneten fellelhető egy véleményező honlap, melyen különböző szempontok alapján lehet tanárainkat osztályozni, illetve röviden jellemezni. Önnel kapcsolatban elég ellentétes véleményeket olvashatunk. Csak párat idézve: „Elképesztő műveltségű, széles látókörű, jó humorú hitben élő tanár. Még sok ilyen professzor kellene a HTK-ra”, „A vizsgái elég kemények, de nagyon szeret sügni. Karasszon mellett a legjobb, legokosabb, legfelkészültebb tanár”, ezekkel szemben „Az órái sorozatosan elmaradnak, helyette virágot locsol és lehullott faleveleket gereblyéz”. Ön szerint minek köszönhető ez a nagy ellentmondás?

Utóbbi nyilvánvalóan nem igaz, mivel csak komoly indokkal, vagy betegség folytán maradtak el óráim. Ugyanakkor azt gondolom, hogy anonim diákvélemények esetében a negatív kritika abszolút érthető. Nyilván, akit megbuktattam vagy keményebben vizsgáztattam, annak ez az egyetlen visszavágási lehetősége. Nem biztos, hogy ez volt a legmegfelelőbb módja, de ezt is tudomásul veszem. Szándékosan nem akartam senkit megbántani, és visszagondolva is úgy látom, hogy senkit nem próbáltam ellehetetleníteni. Tehát ezt a vádat nem fogadom el, ha

valakit mégis megbántottam, akkor elnézését kérem.

A legtöbb órán elhangzott Isaac Newton nyomán, hogy fel kell állni az óriások vállára. Ön kiknek a vállára állt fel?

Ez nehéz kérdés. Élt elég nagy a Református Egyházban és a történelmünkben. Igyekeztem az egyetemes egyháztörténet nagyjainak vállára állni. Sokat tanultam az egyházatyáktól, gondolok itt különösen Augustinusra, de a középkori misztikusoktól, sőt a skolasztikából, például Aquinói Tamástól is. Úgy gondolom, leginkább Kálvin vállára álltam, de nem azért, hogy szolgálai módon idézgessem. Sokkal inkább azért, mert igazat adok annak, aki azt mondta, hogy a nagyok válláról talán messzebb látunk, mint ők, de az ő vállukon állunk. Tehát nem nélkülözhetjük őket, sőt, párbeszédben vagyunk velük. Utóbbit nagyon fontosnak tartom: párbeszédben lenni az előttünk lévő nagy gondolkodókkal és teológusokkal. Számos dolgot tanultam Barth Károlytól, a doktori disszertációm is az ő antropológiájából írtam, de kortársaktól is. Véleményem szerint tanulni mindenkitől lehetett, tanítványaimtól is. Igazában annak örülök, ha lesznek, akik a mi vállainkra állva messzebb látnak majd és tágabb horizontot tudnak áttekinteni.

Következő kérdésem ehhez kapcsolódna. Kiket ajánlana nekünk, jelenlegi diákoknak, hogy kiknek a vállára érdemes állni?

Nem biztos, hogy akit én javasolnék mindenki számára a legbiztosabb iránymutatás lenne. Ezt mindenkinek magának kell megtalálnia. Nyilván létezik egy kötelező kánon, akik a teológiai éveink alatt a tananyagban is előfordulnak. Ajánlom mindenkinek, hogy őket becsületesen, amennyire csak lehet ismerjék meg és bocsátkozzanak párbeszédbe velük. E nélkül nem megy. Óráimat azzal szoktam kezdeni, hogy a teológus jó társaságba kerül. Ez a próféták, az apostolok, az egyházatyák, a reformátorok és az előttünk járók társasága, és ez egy igazán jó társaság.

Ön több Phd-nek és rengeteg szakdolgozatnak volt témavezetője. Hogy tekint arra a tényre, hogy sokan a magyar teológusok közül igyekeznek az Ön vállára is állni?

Ezt én nem minősíteném, örülök neki. Amennyiben elbírom őket, és ők is elbírnak engem, ennek csak örülök.

Utóbbi időben sokat hallottunk az egészségi állapotáról és imádságban gondoltunk Önre. Több szívinfarktus után sokakban felvetődik a kérdés, hogy tervezi-e az egészségi állapotára tekintettel, hogy abbahagyja a tanítást?

Ezt a próbatételt úgy fogom fel, hogy az Úristen adott még egy kis hosszabbítást. Ebből számomra az következik, hogy amit még itt a Teológián, vagy azon kívül rám bíz, szeretném elvégezni. Természetesen erőm felett nem óhajtok vállalni, azonban amit jó kedvvel és eredményesen el tudok végezni, azt nem utasítom vissza. Úgyhogy nincs előre kidolgozott tervem, ezt rábízom az Úristenre, hogy mennyi időt, erőt és jó kedvet ad a hátralévő időben.

Utolsó kérdésem, ami sokakat érdekel, mit lehet tudni, hogy van?

Köszönöm szépen a kérdést. Nyilvánvaló, hogy a szívinfarktus egy komoly figyelmeztetés, ami életmódváltásra is kötelez. Egyelőre úgy érzem, javult annyit az állapotom, hogy feladataimat el tudom végezni.

Köszönöm a Téka olvasóinak nevében is, hogy szánt ránk idejéből és megosztotta velünk gondolatait. Sok erőt és jó kedvet kívánunk a továbbiakra!

Masri Mona Aisha